

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XVIII. B. Augustinu[m] suam Regula[m] clericis canonicis non Monachis
scripsisse ac tradidisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

fide Autores referat, facilius conflare possit, verūque aspillum hic fideliter exhibeam. Concilium secundum Toletanum capite primo allegato sic habet: De his, quos valentis parentis à primis infantia annis in Clericatus officio, vel monachali posuit, pariter statim observandum, mox cum deo, vel ministerio clericum contradii fuerint, in domo Ecclesie sub Episcopali presentia à Præposito sibi debeant erudiri. At ubi octavum decimum ætatis sue compleverint annum, coram totum Cleri, plebis, conspectu voluntas eorum de expediendo coniugio ab Episcopo perferatur: quibus si gratia castitatis, deo inspirante placuerit & promissionem castimonie sua absque conjugali necessitate responderint servaturos, hi tanquam appetitores archidiaconi vel presbiteri Dominico subdantur, ac primo subdiaconatus ministerium probatione habita professionis sue à vigesimo anno suscipiant: quod si culpabiliter, ac insensite vellent, & quicquid ætatis peregerint, ad Diaconatus officium, si sciens implere possit, ab Episcopo comprobentur: promoveri debent, cavendam tamen est his, ne quando sua ipsorum in memores ad terrenas nuptias, aut abortivos concubitus ultra recurrant. Quod si forte fecerint, ut sacrilegi rei, ab Ecclesia debentur excommunicari. His autem, quibus voluntas propria interrogati in tempore de sterilitate nubendi permanserit, concessam ab Apostolo sententiam auferre non possumus, ut a vi cum procul ætatis in coniugio postea renunciaturos se pariter consensu operibus carnis spondiderint, ad Sacros Ordines spectent. Similiter verba Concilij Quarti Toletani in c. 22. allegato hæc sunt: Similiter placuit, ut quemadmodum Antistes, ita Presbyteri, atque Levitæ, quos forte infirmitas aut ætatis gravitas in Conclavi suo (alia lora, spiritus) manere non sinit, ut eadem in cellulis suis testes vitæ habeant, vitæque suam sicut & nomine, ita & meritis teneant, & c. Vtrum verò, ex prædictis capitulis habeatur, veram & potissimam causam institutionis clericorum Canoniceorum in Ecclesijs, seu domibus Episcopalibus fuisse, ut Episcopi sue ipsorum vitæ, ac conversationis testes ad populos habere possent, alij iudicent, cum primum caput nihil omnino ad rem, secundum verò id solum præcipiat, quod canonici, siue illi Sacerdotes, siue Levitæ fuerint, siue in conclavi degentes, siue alibi, testes sue conversationis, & custodes habeant, quod & D. Augustinus in Regula, & omnia Regularium Ordinum instituta virorum, & mulierum expresse iubent, & in cunctis religiosorum familiaribus benè institutis ininvocabiliter servatur.

CAPVT DECIMVM OCTAVVM.

Beatum Augustinum suam regulam Clericis Canonicis, non Monachis, vel Eremitis scripsisse, ac tradidisse.

Qvod superius clericale. b. ac si mi Patris nostri Augustini institutum ex duplici capite, nimirum ex regula ipsius clericis, non autem Eremitis, vel monachis tradita, & ex illius habitu clericali, non autem monastico probandum spondimus, nunc breviter quantum amplitudo materis concesserit, præliandum erit. Et primo de regula, consequenter de habitu dicemus. Circa regulam tria dubia occurrunt. Primum, an Beatus Augustinus plures Regulas scripserit, an vnam tantum, & quanam illa sit. Secundum, an viris illam, an foeminis tradiderit. Tertium, An illam tradiderit clericis, an Eremitis, vel monachis. Quod ad primum attinet, Paulus Begeometris in Apologia, & Coriolanus in defensiono cap. 2. in secunda parte capitis pagina vnde cetera, docent, non vnam, sed tres regulas scripsisse. Verba Coriolani sunt. Secundo nota, quia Augustinus tres regulas composuit. Prima fuit ista, quam composuit in monte Pisano anno ætatis sue 31. sub anno Domini 408. secunda fuit illa, quæ incipit, Ante omnia fratres charissimi diligatur Deus, deinde proximus, vbi autem istam composuerit, certam bucalque non habeo. Nam aliqui volunt, quod composuerit eam in Centum Cellis in Conventu Sanctissime Trinitatis, qui adhuc extat, & à vestro habitatur fratribus, & sic inveni in Libraria Crimonensi in volumine quadam vetustissimo sub illo titulo, s. Regula Beati Augustini, quam fecit fratribus eremitis in loco Centum Cellis anno ætatis sue trigesimo secundo sub anno Domini 410. aliqui verò dicunt, quod composuit eam in Africa, siue in primo monasterio, quod ex suo patrimonio fecerat, siue in certo monte altissimo per duo millia ab illo loco distante. Et aliqui volunt, quod fecerit eam etiam in Monte Pisano, & hoc insinuare videtur verba prælati sermons. Tertia regula fuit illa, quam composuit facti Episcopus, quam voluit esse communem, & fratribus, & canonicis, & eam Speculum appellavit. Habes istas regulas inter opera Divi Augustini ad finem tomii primi. Verum quæ præter tertiam, ab omnibus viris doctis, & prudentibus pro confictis, & fabulosis, & à illo, & doctrina Divi Augustini alienis, pro suis rejiciantur, & non solum ab Erasmo verum etiam à Catholicis, ut videre est apud Censores Louanienfes, & apud Cardinalem Bellarminum in censura primi voluminis operum D. Augustini, præter quod si regula illa ab Augustino edita fuerunt anno ætatis sue 31. & 32. vt Coriolanus fingit, cum tunc temporis Augustinus adhuc vel Catechumenus esset, vel etiam in luto vitiorum hæretet, vt supra cap. 4. probatum fuit, illa regula non hominis Christiani, & monasticis institutis addicti, sed concubinaris, & infidelis, aut saltem catechumeni fuerunt. Omitto quæ Coriolanus dicit de mansione Augustini in monte Pisano, & Centum Cellis, de quibus superius dictum fuit, vbi ostensum, Beatum Augustinum anno ætatis sue 33. baptizatum, Mediolano statim profectum, ad

Offia

Offia Tiberina contendisse, & ibi a primis Aprilis eiusdem anni, & ceteris. Omitto etiam absurditates, & errorum Coriolani in ratione temporum habentem. Beatum Augustinum anno Domini 408. ætatis sue annorum 31. & anno fuisse ætatis annorum ætatis 32. cum sum fuerit, illum anno Domini 388. baptizatum fuisse, cum esset ætatis triginta trium, & alia multa præterea eodem libro castigatione opus habere vilius verbum sine offensione scribendum igitur, ex dictis regulis solum Speculum Clericorum, vel Sermo vita clericorum nuncupatur, quæ in qua vt observat præcipuum in monasterio veram germanam, & legitimam Beatus Augustini sobolem esse, & pro tali ab orthodoxis pijs, & Doctis agnoscitur, cuius regulæ dignitate, vtilitate, & superfluo esse nunc plura committimus solis luce clarior sit, & vinum per suspensa hedera opus non habeat. Illa est toti mundo notissima, sub clarissimi Religiosorum cœtus altantur, non solum ex clericis canonice aliorum Ordinum, vt sunt Orationum, Cruciflorum, Scholarium Trinitatis, seu Redemptionis captivitatum, Imbonitarum, Eremitarum Augustini nuncupatorum Scrutorum, De Mercede, Equitum etiam Sancti Iacobi de Spata, & aliorum, de rursus sermo crit. Hæc regula illa est, & stes viri suis commentarijs effertur Sancto Victore, Augustinus Ticinensis Trullo Aragonensis, Regularis Humbertus Ordinis Prædicatorum Magister, Robertus Riccardinus, & alij plures.

II. De hac ipsa Regula, vt ad secundum veniamus, Erasmus, damnate noster, in propria censura sic ait: Hæc tenentis, & dictionis figura refert Augustini pietatis, humanitateque præfertur, quamquam probabile est, eam non clericis esse scriptam, quæ in vnum collecta sub nomine Augustini videntur, eam Præpositum nimum summa potestas erat penes Presbyterum, in autem immutatis accommodatis, eam illud Erasmi commentum non tantum ris, vt non posset silentio à nobis pr magis admiratione dignum, quod in eos nonnulli alioqui cum primis pijs Erasmi ratiunculas in eius sententiam adduci, & propter quas obscuro rationem regulæ paucis mutatis reperitur edita, quæ in monasterio sub fororis cura Augustini cura & regimine degbant

Lib. I.

Offia Tiberina contendisse, & ibi ante vigesimum primum Aprilis eiusdem anni. & mensis constituisse. Omnia etiam absurditates, & errores eiusdem Coriolani in ratione temporum habenda, cum ait. Beatum Augustinum anno Domini 408. fuisse ætatis suæ annorum 31. & anno Domini 410. fuisse ætatis annorum ætatis 32. cum superius ostensum fuerit, illum anno Domini 388. & Idus Aprilis baptizatum fuisse, cum esset ætatis suæ annorum triginta trium, & alia multa prætermitto, quæ in eodem libro castigatione opus habent, in quo vix viliam verbum sine offensione scribit. Concludendum igitur, ex dictis regulis solam tertiam, quæ Speculum Clericorum, vel Sermo de communi vita clericorum nuncupatur, quæ incipit: *Hæc sunt, quæ vobis obseruari præcipimus in monasterio constituto.* veram germanam, & legitimam Beati Patris Augustini sobolem esse, & pro tali ab omnibus Catholicis pijs, & Doctis agnosci, ac teneri. De cuius regulæ dignitate, vtilitate, & præstantia superius est nunc plura comminisci, cum ea solis luce clarior sit, & vinum per se vendibile suspensa hedera opus non habeat. Hæc regula illa est toti mundo, notissima, sub quæ tot præclarissimi Religiosorum cætus altissimo famulantur, non solum ex clericis canonicis, verum etiam aliorum Ordinum, vt sunt Ordines Prædicatorum, Cruciferorum, Scholarium Sanctissimæ Trinitatis, seu Redemptionis captiuorum, Gulielmitarum, Imbonitarum, Eremitarum Sancti Augustini nuncupatorum Seruorum Beatæ Mariæ, De Mercede, Equitum etiam Rhodiorum, Sancti Iacobi de Spata, & aliorum, de quibus infra scribitur. Hæc regula illa est, quam tot illustres viri suis commentarijs efferunt, Hugo de Sancto Victore, Augustinus Ticinensis, Ioannes Trullo Aragonensis, Regulares Canonici, B. Humbertus Ordinis Prædicatorum Generalis Magister, Robertus Riccardinus, siue Ricciardinus, & alij plures.

II. De hæc ipsa Regula, vt ad secundum dubium veniamus, Erasmus, damnatæ memoriæ hæreticus, in propria censura sic ait: *Hæc regula, & sententia, & dictio figuratæ refert Augustinum. Quia, & præcualitas, humanitateque præfert auctorem suum, quamquam probabile est, eam non clericum, sed feminam esse scriptam, quæ in vnum collecta sub moderatione fororis Augustini vinebant, eam Præpositam vocat, sed omnium summa potestas erat penes Presbyterum. Nonnulla autem immutata, ac commoda sunt eam viri. Verum illud Erasmi commentum non tanti erat ponderis, vt non posset silentio à nobis præteriri: illud magis admiratione dignum, quod inter Catholicos nonnulli alioqui cum primis pijs & doctis, ob Erasmi ratiunculam in eius sententiam fuerint se adduci, & propter quas obsecro rationes? Quia eadem regula paucis mutatis reperitur feminis tradita, quæ in monasterio sub fororis eiusdem Beati Augustini cura & regimine debebant, vt in Epi-*

stola eiusdem Augustini 199. videre licet. Sed esto illis feminis tradita fuerit, quid obstat etiam clericis in monasterio cum eodem Augustino, & sub illius cura degentibus prius traditam fuisse? Certè ipse Augustinus fatetur, se ipsam clericis secum viuentibus leges nonnullas præscripsisse. Hoc enim verba eius redolent in 1. serm. de Communi vita clericorum exarata: *Novam enim, & nouam enim, qui mecum viuerent, vobis præpositum nostrum, nosse legem vite nostræ.* Et Possidius c. 25. cum ait, quod indisciplinationes suorum, & transgressiones à regula arguebat & tollerabat, quantum decebat, & oportebat, & supra c. 5. cum ait, quod cum feruis Dei cepit viuere in monasterio secundum regulam sub sanctis Apostolis constitutam. Quid enim est aliud ipsa B. Augustini regula, nisi eadem regula Apostolica, quæ ante sine scriptura seruabatur, in scriptis redacta? Et sanè quis credat B. Augustinum, qui paucis feminis in monasterio degentibus regulam scribere voluit, suos clericos, cum quibus 40. circiter annis in communi vixit, quorum instituendorum, siue potius ad exemplar vite Apostolicæ, reformandorum curam præcipuam mente gerebat, quorum plures adhuc viues Ecclesijs regendis, & monasterijs instituendis in diuersis locis presbyteros, & Episcopos dedit, sine regula scripta relinquere voluisse?

V Erum obijcit Erasmus, quod aspectus feminarum in regula canonicorum prohibeatur. Secundo, quod bini & bini per Civitatem incedere iubeantur. Tertio propria vestimenta laure. Quarto, quod in communi operari præcipiantur, & nonnulla, quæ in clericis illorum temporum parum quadrabant, quorum maior tunc erat auctoritas & libertas. Quinto, quia in calce eiusdem regulæ Augustinus meminit speculi, & odorum, quæ feminarum potius quam virorum sunt oblectamenta. Sexto, quod in ipsa regula officia Presbyterorum, Diaconorum, & Hippodiakonorum minime describantur, quæ sanè describenda erant, si dictam regulam clericis scripsisset.

Sed hæc leuissima sunt, quia quod ad primam obiectionem attinet, propter maiorem libertatē, & auctoritatē clericorum illius temporis, nō debebat immoderatus feminarum aspectus nō prohiberi, quem diuinæ scripturæ tot grauissimis exaggerationibus interdicit, ob grauissima damna quæ illum sequuntur, & à quibus clericorum licentia, vel auctoritas illos minime tutos, & immunes reddit. Nec diuinæ scripturæ clericos excipiunt ob illorū licentiam, & auctoritatem, cum iubet viros auertere oculos à muliere compta, & non conspiciere speciem alienæ mulieris. Eccl. cap. 9. & 25. nec concupiscentia carnis, & oculorum, quam damnat Ioannes Apostolus in sua Epistola Canonica, in antiquis clericis minus damnabilis erat, quam in alijs ob illorum licentiam, & libertatem. Neque verò libertati antiquorum clericorum repugnabat, binos vel ternos, per vires, & alia loca incedere.

dere. Alioquin Saluator noster discipulos suos, quorum vitam clericis imitantur, binos, & binos non misisset, nec etiam docuisset sapiens, melius esse duos simul, quam unum, propter emolumentum societatis, multo minus repugnabat licentia vel libertati, vel etiam auctoritati, ac dignitati presbiterorum clericorum, propria vestimenta lavare, & proprijs manibus in communi operari, quos sacri canones, presertim Concilij 4. Carthaginensis, tempore ipsius B. Augustini celebrati, iubebant, ad exemplum Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & aliorum aliquo artificio & labore manuum sibi ipsis victum comparare. Neque verò speculum, & odores, de quibus B. Augustinus in fine regule scribit, solius famine sexus oblectamenta dici debent, cum non de solis feminis, sed multo magis de viris, & presertim de clericis dicat Apostolus: *Christi bonus odor sumus*. Et B. ipse Augustinus speculum aliud ex varijs diuine scripturæ sententijs constat, æquè pro viris, sicut etiam pro feminis scripserit, ut etiam regula clericis tradita illorum speculum iure merito dici poterit. Ac demum quod in eadem regula clericis tradita singulorum Ordinum officia distincta Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum non descripserit, illud in causa fuit, quod non Ecclesiæ regimen, siue gubernatio, sed communis, & regularis vitæ ratio in illa tradebatur.

IV. **H**Ac igitur sententia tanquam falsa, & non solum contra rationem, sed contra communem omnium Catholicorum consensum reiecta, solum tertium dubium discernendum nobis remanet. An supposito, quod B. Augustinus non solis feminis, sed etiam viris ipsam regulam scripserit, & tradiderit, illa clericis canonicis tradita fuerit, an monachis, vel eremitis. Nam Coriolanus, Paulus Bergomensis, & quidam alij, quos nouissimè scutus est Marquez c. 7. & 5. 3. nullum non mouent lapidem, ut illam eremitis traditam, & pro illis scriptam probent, & suadent: etsi postea ad clericos canonicos extensam fuisse non negent. E contrario canonici Regulares illam suis clericis canonicis traditam contendunt, & Speculum clericorum exinde appellatam. Cuius sententiæ veritas etsi per necessariam, & inuitabilem sequelam ex hæcenus dictis resultare videatur, neque qui contra sentiunt, alia ratione doceantur, nisi quod putent B. Augustinum ante presbyteratum verum monachum, & regulariter professum extitisse, ut nihilominus illius veritas etiam lippis, & excrucientibus euident, ac palpabilis fiat. octo prædicamentis, siue generibus argumentorum illam euidentissimè demonstro. Primo ex tempore, quo B. Augustinus illam scripsit. Secundo, ex traditione Ecclesiæ Romanæ Catholicæ & Apostolicæ. Tertio, ex Bullis Romanorū Pontificum. Quarto, ex sacris Concilijs. Quinto, ex libris iuris Canonici per censors Gregorianos correctis. Sexto, ex Historicis. Septimo, ex autoritate Doctorum. Octauo, ex repugnantiâ, quam cum vita eremitica habet ipsa regula Augustini.

Ex primò capite sic argumentor: Regula B. Augustini non fuit scripta, nisi post institutionem clericorum canonicorum. Ergo non pro eremitis, vel monachis, sed pro clericis fuit scripta. Sequela huius rationis euidentis est, quia si pro eremitis illam scripserit, non opus habuisset ad illam scribendam institutionem canonicorum expectare, imò ratio & rei natura postulabat, ut eremitis statim institutis (ad hominem loquor) illorum viuendi normam certa regula designaret: at verò ipsam regulam non nisi post institutionem canonicorum scriptam fuisse, probatur, tum ad hominem, tum etiam secundum rei veritatem. Ad hominem quidem, quia id aperte fatetur Coriolanus in defensorio c. 5. pag. 11. & testis quem Marquez omni exceptione maiorem producit, Frater Iordanus de Saxonia lib. 2. in vitas fratrum c. 14. secundum autem rei veritatem, quia regula B. Augustini vocatur 3. sermo de communi vita clericorum ita enim citatur in iure, ut statim apparebit: quare necesse est, illam post primum, & secundum sermonem scriptam fuisse, tertium enim primo, & secundo posterius est. Sed secundus sermo de communi vita clericorum ab Augustino scilicet, & canonicè perusio est habitus, ut illa eiusdem sermonis verba indicat: *Non decet hanc professionem, hæc membra, hæc canos*. Igitur regula, que tertius sermo de communi vita clericorum, vocatur, non solum post canonicos tum in primo, tum in secundo monasterio institutos, sed etiam ab ipso Augustino senio iam confecto scripta fuit.

Secundo probatur eadem veritas ex traditione Ecclesiæ, que in officio B. Augustini ab eadem Ecclesiâ probato, & non solum inter Canonicos Regulares, sed etiam inter eremitas ante annos circiter 400. visitato in hymno ad Vesperas de B. Augustino canit:

Tu de vita Clericorum sanctam scribis regulam, Quam qui amant, & sequuntur viam tenent regiam, Atque tuo sancto iudicio redeunt ad patriam.

Quod officium Pius V. in bulla edita anno 1570. per quam officia Congregationis Lateranensis, probauit à D. Thoma Aquinate ordinatum affirmat, & ante annos 300. illius usum in Ecclesiâ receptum fatetur Fr. Iordanus de Saxonia lib. 2. in vitas fratrum c. 14.

Neque satis facit, quod ait Io. Marquez c. 7. §. ultimo post suum Coriolanum, regulam B. Augustini vocari Regulam clericorum, quod eremitis ex dispensatione ad clericatum assumptis tradita fuerit. Quia nunc monachi, ex dispensatione Apostolica, omnes sunt clerici, nec tamen illorum regula dicitur regula clericorum, sed monachorum, quia nomen clericorum absolute prolatum intelligitur de clericis, qui sunt talis propria natura, non autem de monachis factis clericis ex dispensatione: alijs D. Benedictus diceretur modò scripserit regulam de vita clericorum, quia monachi D. Benedicti modò sunt clerici, quod nullus vitæ cordatus dicit, & sicut monachus factus clericus non amittit naturam

& ha-

& habitum monachi, ita etiam non. Quare si regula B. Augustini pro dispensatione factis clericis scripta fuit, Thomas, neque aliquis eruditus, & set absolute, B. Augustinum scripsit vitam clericorum, sed dixisset monachos, quod sacri canones, etiam postquam dispensatione facti sunt clerici, distinctum clericorum ab Ordine monachorum absolute prolatum, non canonico ipsi monachi. Quare quod clerici sunt interpretanda iuxta ea, quæ canonico habemus, nusquam legitimum clericorum nomine clericorum absolute intellexisse, vel monachos, vel eremiticos ex dispensatione.

V. **T**ertio probatur eadem veritas testimonio Summorum Pontificum, quorum res sunt antiqui ante quingentos annos Primus est Paschalis secundus in quo septimo concessit Priori & Carthusiano Civitatis Lucensis, cuius in Archivo illius Ecclesiæ adseruatum nonicam institutionem commendatam vitam regularem professum in priuata vita ab apostata institutum, quam B. Augustinus ante apostatam esse, ut eam sui regulam secundus est Innocentius huius nominis, qui in Concilio Romano cap. 9. *Quia autem conuersus ad prout acceptum in monachum, quod & monachi, & regulariter scriptam habuit, & professionem factam Magistro non Benedicti, & Augustini temporales, & medicinam gratia lucrati sunt, & infra: Vt ergo Ordo Monasticus deo placens in sancto proposito inuolabitur, nec hoc vitæ præsumat, authoritate interdictionis. Ex hoc aureo decreto dummodò Beatum Augustinum fuisse Magistram Canonice, sicut B. Bonifacium Magister, & legislator monachorum iuxta sanctos Patres, & antiqua Concilio Augustini esse regulam canonicam sanctam à monachis, sicut ipse Ordo monasticus semper fuit distinctus. Ex tertio, videlicet falsam esse in doctrinam Coriolani asserentis, Innocentium in cap. peritio iam 18. quæ Regulam Augustini Regulam monachorum in dicto cap. quod acceptum est ex Concilio Romano, & est in ordine vigesime expressè numeret tres regulas, Benedicti Augustini, & illarum professores dicendos, & canonicos, neque vllibi vocari Augustini regulam monasticam, & sic expressè declarauerit, illam esse Regularium, non monachorum: cum quæ nasticus ab Ordine canonico sit distinctus sequenter hi Ordine debeat habere*

& habitum monachi, ita etiam non amittit nomē. Quare si regula B. Augustini pro monachis ex dispensatione factis clericis scripta fuisset, neque D. Thomas, neque aliquis eruditus, & doctus dixisset absolute, B. Augustinum scripsisse regulam de vita clericorum, sed dixisset monachorum. Adde, quod sacri canones, etiam postquam monachi ex dispensatione facti sunt clerici, distinguunt Ordinem clericorum ab Ordine monastico, & nomine clericorum absolute prolato, non veniunt in iure canonico ipsi monachi. Quare cū locutiones Ecclesie sint interpretandæ iuxta ea, quæ in iure canonico habemus, nusquam legitime dici poterit, Ecclesiam nomine clericorum absolute prolato intellexisse, vel monachos, vel eremitas factos clericos ex dispensatione.

V. Tertio probatur eadem veritas testimonijs triū Summorum Pontificum, quorum duo priores sunt antiqui ante quingentos circiter annos. Primus est Pſchalis secundus in quodam privilegio septimo concessio Priori & Canonicis sancti Frigidiani Civitatis Lucensis, cuius authenticum in Archivo illius Ecclesie adseruatur, in quo Canonicam institutionem commendans, ita scribit: *Vita regularis propositum in primitiva Ecclesia cognoscitur ab Apostolo institutum, quam B. Augustinus tam gratanter amplexus est, ut eam sui regulam informaret.* Secundus est Innocentius huius nominis secundus, qui in Concilio Romano cap. 9. ita decernit: *Præterea autem consuetudo (pro ut accepimus) & detestabilis inest, quod & monachi, & regulares canonici post susceptum habitum, & professionem factam in spreta beatorum Magistorum Benedicti, & Augustini regulæ, leges temporales, & medicinam gratis lucri temporali addiscunt.* & infra: *Ut ergo Ordo Monasticus, & Canonicus Deo placeat in sancto proposito inviolabiliter conservetur, nec hoc ulterius profanetur, auctoritate Apostolica interdicitur.* Ex hoc auctore decreto duo habes. Primo Beatum Augustinum fuisse Magistrum, & Legislatorem Canonicorum, sicut B. Benedictus fuit Magister, & legislator monachorum. Secundum, iuxta sanctos Patres, & antiqua Concilia regulam D. Augustini esse regulam canonicam, contradistinctam à monastica, sicut ipse Ordo Canonicus à monastico semper fuit distinctus. Ex quibus sequitur tertium, videlicet falsam esse in iure canonico doctrinam Coriolani asserentis, Innocentium secundum in cap. perniciosam 18. quæst. 2. appellare Regulam Augustini Regulam monasticam, cum in dicto cap. quod acceptum est ex eodem Concilio Romano, & est in ordine vigesimum sextum, expressè numeret tres regulas, Benedicti, Basilij, & Augustini, & illarum professores dicat esse monachos, & canonicos, neque vllibi voeet regulam B. Augustini regulam monasticam, & supradicto cap. 9. expressè declaraverit, illam esse Regulam canonicorum, non monachorum: cumque Ordo monasticus ab Ordine canonico sit distinctus, & consequenter hi Ordines debeant habere regulas di-

stinctas, quænam erit regula, secundum quam iuxta dictum Concilium vivere debeant ipsi canonici? Nam Concilium tres tantum numeravit, primam Diui Basilij, secundam Diui Benedicti, tertiam Diui Augustini. Si enim canonici sub aliqua ex istis tribus regulis vivere debebant, & regula Augustini erat regula monastica, ergo regula canonica erat regula Diui Basilij, vel Diui Benedicti, quod an sit verum, tu cogita. & hinc habes vnde leuitatem illorum redarguas, qui vt Augustini euellam popularibus suadeant, vetustum officium Beati Augustini deprauantes, loco huius versiculi: *Tu de vita clericorum sanctam scribis regulam.* eo sublato istum reponere voluerunt, *Tu de vita monachorum sanctam scribis regulam.* Quod an bona fide actum sit, mei non interest iudicare. Tertius est Eugenius Quartus in Bulla per quam Canonicos Regulares Congregationis de Frisonaria nuncupate Sacrosanctæ Basilicæ Lateranensis, vti veros clericos originarios illius Ecclesie restituit, in qua ita ait: *tuum profecto sancti Orlandi, & sacri propositi post sanctos Apostolos primum in Alexandria Ecclesia Marcus Petri discipulus fuit institutor, & conditor, ac gloriosus Augustinus Episcopus diuina regulæ, & doctrinæ decorauit.* Dies, supradictis auctoritatibus probari, quod Beatus Augustinus suis Clericis aliquam regulam tradiderit, non tamen probari, hanc regulam præ manibus habitam, illam esse, quam Augustinus ipsis clericis descripsit. Respondeo. si hæc illa non est, ostendatur alia, & illam à B. ato Augustino clericis traditam probetur.

CAPVT DECIMVM NONVM.

Doctrina capituli præcedentis auctoritate Conciliorum, & S. Canonum comprobatur.

Onfirmatur quarto loco eadē veritas auctoritate Sacrorum Conciliorum, quorum primum est Concilium Romanū sub Eugenio II. celebratum, in quo totius Ordinis Canonici generalis reformatio est attestata, & pro eadem reformatione libellus editus quinque capitulorum, siue liber Canonicus nuncupatus. Ex quo libello depromptus est textus capituli in omnibus de conseruatione. d. 5. In eo siquidem libello sunt tres sermones B. Augustini de comm. vita Cleric. Primus incipit: Propter quod volui. Secundus: Charitatis vestre. Tertius: Hæc sunt, quæ vt obseruetis, præcipimus, in monasterio constituti, & est ipsamet Regula Augustini, quæ vocatur Speculum Clericorum. Secundum est Concilium Rhemenſe sub eodē Eugenio II. celebratū cap. 3. vbi sic habet: *Statuimus, vt sancti monales,*